

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ

مباحث جاری در حسابداری
مدرس: حمیده رشیدی فیروزآبادی
مقطع: کارشناسی حسابداری مالی ترم ۴
جلسه: ۳

مرحله دوم: ارجاع کار به پیمانکار

اجرای طرح های عمرانی به دو صورت قرارداد مقطوع و قرارداد امانی اجرا می گردد. معمولاً اجرای طرح های عمرانی به صورت مقطوع به پیمانکار ارجاع می گردد.

ارجاع کار به پیمانکار به سه حالت زیر میسر می باشد:

۱. مناقصه عمومی:

در این حالت پس از تهیه شدن اسناد و مدارک مناقصه و مبلغ پیمان از طریق جراید به اطلاع کلیه پیمانکاران می رسد. پیمانکاران مجاز واجد شرایط با دریافت اسناد و مدارک مناقصه مبلغ پیشنهاد خود را در یک پاکت و مبلغ ضمانت نامه شرکت در مناقصه را در پاکت دیگر برای دستگاه اجرایی ارسال می نمایند.

۲. مناقصه محدود: در این روش از پیمانکاران ذی صلاح کتبا دعوت به عمل می آید تا در این مناقصه شرکت نمایند و با توجه به ضوابط بند ۱ اقدام به تعیین برنده مناقصه می نمایند تا نسبت به عقد قرارداد اقدام لازم صورت پذیرد.

۳. ترک تشریفات مناقصه:

طبق ماده های ۸۳ و ۸۴ قانون محاسبات عمومی کشور در مواردی که انجام مناقصه بنابر صحت مصلحت و تشخیص بالاترین مقامات دستگاه اجرایی ممکن و به صرف و صلاح نباشد، می توان پیمانکار را از طریق ترک تشریفات مناقصه انتخاب نمود.

مرحله سوم: انعقاد قرارداد

در این مرحله دستگاه اجرایی با برنده مناقصه قرارداد منعقد می نماید و اقدامات زیر صورت می پذیرد:

- الف) ضمانت نامه یا سپرده شرکت در مناقصه برنده آزاد می گردد.
- ب) ۵۰٪ کل پیمان به عنوان ضمانتنامه حسن انجام کار از پیمانکار اخذ می گردد.
- ج) پیمان نامه بعد از امضا مبادله می گردد.

در این پیمان نامه موارد زیر ذکر می گردد:

نام طرفین قرارداد، مبلغ، مدت و موضوع پیمان، دوره تضمین، نظارت در اجرا، تعدیل آحاد پیمان، تاییدات و تعهدات پیمانکار، تعهدات و اختیارات کارفرما، پیش پرداخت، کسور وجه الضمان و استرداد، کسور قانونی، تحویل موقت و قطعی، نحوه واریز پیش پرداخت، جریمه تاخیر، تغییر مقادیر کار، کارهای جدید، تغییرات مدت پیمان، اختیارات مهندس مقیم.

مرحله چهارم: اجرای کار

بعد از انعقاد قرارداد دستگاه اجرایی اقدامات زیر را انجام می دهد:

۱. کلیه زمین ها یا محل اجرای کار را در اختیار پیمانکار قرار می دهد.
  ۲. دستگاه نظارت و ناظر مقیم، جهت نظارت بر عملیات، پیمانکار را کتبا به وی معرفی می نماید.
- پیمانکار در این مرحله نیز گام های زیر را بر می دارد:
- رئیس کارگاه را کتبا به کارفرما معرفی می نماید
  - شروع کار را کتبا به کارفرما و دستگاه نظارت اعلام می نماید.
  - مسئولیت اجرایی کلیه نقشه ها را به عهده خواهد داشت.

در صورتی که در متن پیمان نامه منع ارجاع به شخص غیر را نداشته باشد، می توان قسمتی از کار را به پیمانکار دست دوم واگذار نمود.

- معمولاً دفتر مرکزی پیمانکار دور از کارگاه اجرای عملیاتی است. اکثر هزینه های هر پیمان نیز در کارگاه انجام می پذیرد، شماره کارگاه همان شماره پیمان است و دفتر مرکزی از طریق تنخواه گردان کارگاه، هزینه ها را کنترل می نماید.

هزینه های کارگاه به دو دسته تقسیم می شوند:

- هزینه های جاری
- هزینه های سرمایه ای

هزینه های جاری کارگاه عبارتند از :

- الف. پرداخت دستمزد کارگران
  - ب. پرداخت حقوق سرپرستان روسای کارگاه
  - ج. پرداخت مواد و مصالح ضروری
  - د. سایر هزینه های کارگاه
- پرداخت دستمزد کارگران به دو صورت خالص و یا ناخالص مطرح می گردد.

• حساب های مهمی که در پیمانکاری مورد استفاده قرار می گیرند عبارتند از:

۱. مواد:

مواد هر پیمان از طرق زیر تامین می گردد:

الف. خرید مستقیم

ب. ارسال مواد از انبار مرکزی

ج. جابجایی مواد و مصالح در انبار کارگاه

۲. دستمزد:

پیمان ها در کارگاه عملیات ساخت و ساز را انجام می دهند. نیروی انسانی به کار گرفته شده در هر پیمان را دستمزد مستقیم می نامند، که بهای انجام شده برای این نیروی انسانی به حساب پیمانکار بدهکار می گردد.

پرداخت دستمزد به دو صورت انجام می گیرد:

الف. بر اساس کارت کارکرد کارگران در کارگاه نسبت به پرداخت دستمزد آنها اقدام می گردد.

ب. در صورتی که دفتر مرکزی نزدیک کارگاه های عملیاتی باشد، دفتر مرکزی لیست دستمزد کارگران را جداگانه تهیه نموده و آن را برای پرداخت به کارگاه ارسال می نماید. در این صورت جمع مبلغ دستمزد هر پیمان به ترتیب به حساب آن پیمان بدهکار می شود.

۳. سربار:

معمولا برای سرشکن کردن سربار نسبتی وجود ندارد، زیرا بیشتر هزینه ها مانند روشنایی، نیرو، و... به حساب پیمان سرشکن می گردد.

ماشین آلات :

برای استفاده از ماشین آلات دو روش وجود دارد :

الف. بهای تمام شده ماشین آلات به کار گرفته شده به حساب پیمان منظور گردد. در این حالت ارزش دفتری ماشین آلات به حساب **پیمان بدهکار** می شود . در پایان دوره ماشین آلات تجدید ارزیابی می گردد و بهای تمام شده ارزیابی شده به **بستانکار پیمان** منظور خواهد شد.

در موارد خاص (ماشین آلات مستهلک) ارزش ماشین آلات مستهلک شده به عنوان مانده افتتاحیه به حساب پیمان منتقل می گردد.

ب. روش دیگر این است که استهلاک ماشین آلات بر اساس یکی از روش های متداول استهلاک در حسابداری محاسبه گردیده و به حساب پیمان بدهکار می شود .

در این روش حسابی به نام «**حساب تعمیرات و یا نگهداری ماشین آلات**» افتتاح شده و کلیه هزینه های جاری ماشین آلات به این حساب **بدهکار** گردیده و سپس با روش ثابتی به حساب **پیمان بدهکار** و سرشکن خواهد شد.

کارفرما به منظور تقویت بنیه مالی پیمانکار و تکمیل تجهیزات او جمعا معادل ۲۵٪ مبلغ اولیه پیمان را به عنوان پیش پرداخت به شرح زیر به پیمانکار پرداخت می کند:

الف) معادل ۱۰٪ مبلغ اولیه پیمان بعد از امضا و مبادله آن

ب) معادل ۵٪ مبلغ اولیه پیمان پس از تهیه حدود ۶۰٪ ماشین آلات مورد نیاز اجرای کار و تجهیز کامل کارگاه

ج) معادل ۵٪ مبلغ اولیه پیمان بعد از آنکه پیمانکار معادل ۲۰٪ مبلغ اولیه پیمان بر طبق صورت وضعیت های ماهانه کار را انجام داده باشد.

د) معادل ۵٪ مبلغ اولیه پیمان بعد از آنکه پیمانکار معادل ۴۰٪ مبلغ اولیه پیمان بر طبق صورت وضعیت های ماهانه کار را انجام داده باشد.

مبالغ مزبور به ترتیب زیر واریز می شود:

- بابت ۱۰٪ موضوع بند الف از اولین صورت وضعیت به بعد، تا میزان ۱۲٪ مبلغ ناخالص هر صورت وضعیت کسر خواهد شد. بابت بقیه پیش پرداخت ها طبق تشخیص کارفرما درصدی از مبلغ ناخالص هر صورت وضعیت کسر می گردد به طوری که کلیه مبالغ پیش پرداخت با آخرین صورت وضعیت موقت مستهلک می شود.

- آخرین بخشنامه برای پرداخت پیش پرداخت به پیمانکار حاکی از آن است که پیش پرداخت باید ۲۰٪ کل مبلغ اولیه پیمان باشد و نحوه پرداخت و بازپرداخت آن به شرح زیر است:

الف) ۸٪ پس از تحویل زمین به عنوان قسط اول

ب) ۶.۵٪ پس از حمل ۶۰٪ تجهیزات به کارگاه به عنوان قسط دوم

ج) ۵.۵٪ قسط سوم طبق صورت وضعیت بدون احتساب مصالح پای کار

بازپرداخت : ۱۴.۵٪ صورت وضعیت ناخالص علاوه بر اقساط اول و دوم بابت اقساط اول و

دوم ، ۸٪ صورت وضعیت ناخالص علاوه بر اقساط اول و دوم بابت قسط سوم

- کارفرما در قبال واریز پیش پرداخت به پیمانکار، معادل آن ضمانتنامه دریافت می کند و هنگام کسر اقساط پیش پرداخت از صورت وضعیت ها، کارفرما ضمانتنامه پیش پرداخت را تقلیل می دهد.

- پیمانکار در فواصل مختلف با کمک دستگاه نظارت صورت وضعیت کلیه کارهایی که از شروع عملیات تا این تاریخ انجام داده است به علاوه مواد و مصالح پای کار موجود را بر اساس نرخ های منظم به پیمان پیوست می کند. این صورت وضعیت ها را در اصطلاح «صورت وضعیت موقت» می نامند و آنها به امضاء دستگاه نظارت و پیمانکار خواهد رسید.

- کارفرما پس از رسیدگی و اصلاحات پس از کسر کسور زیر بقیه را به پیمانکار پرداخت می کند:

الف. ۱۰٪ به عنوان سپرده حسن انجام کار

ب. ۵٪ مالیات موضوع ماده ۱۰۴ قانون مالیات مستقیم مصوب اسفند ماه ۶۶ و اصلاحات بعد

ج. ۶.۶٪ حق بیمه که ۱.۶٪ آن سهم پیمانکار و ۵٪ آن سهم کارفرما است.

د. ۲ در هزار صندوق کارآموزی

و. علی الحساب پرداختی بابت صورت وضعیت

خدايا چنان کن سرازجام کار
نو خشنور باشی و ما رستگار

التماس دعا